

نویسنده‌گی حرفه نیست،



نقد و بررسی است

آشنایی با نویسندگان و شاعران
بزرگ آلمانی در قرن بیستم

www.ketab.ir

www.cheshmeh.ir

www.ketab.ir

www.ketab.ir

www.ketab.ir

سرشناسه: رهنما، تورج، ۱۳۱۵
عنوان و نام پدیدآور: نویسندگی حرفه نیست، نفرین است / نویسندگان و شاعران بزرگ آلمانی
در قرن بیستم / تورج رهنما
مشخصات نشر: تهران: نشر چشمه، ۱۳۹۷
مشخصات ظاهری: ۲۵۲ ص
شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۰۱۰۰۰۵-۸
وضعیت فهرست‌نویسی: فیا
یادداشت: کتابنامه
موضوع: نویسندگان آلمانی - قرن ۲۰ م - مقاله‌ها و خطابه‌ها
موضوع: Authors, German--20th century--Addresses, essays, lectures
موضوع: ادبیات آلمانی - قرن ۲۰ م - تاریخ و نقد
موضوع: German literature--20th century--History and criticism
موضوع: شاعران آلمانی - قرن ۲۰ م
موضوع: Poets, German--20th century
رده‌بندی کنگره: ۱۳۹۷ ن ۹ / ۱ / ۴۰۱ PT
رده‌بندی دیوبنی: ۹۰۰۹۱۴ / ۳۰
شماره‌ی کتاب‌شناسی ملی: ۵۲۷۴۹۵۵

رده‌بندی نشر چشمه: ادبیات - درباری ادبیات

نویسنده: حرفه نیست، نفرین است!
تورج رهنما
(استاد بازنشسته‌ی دانشگاه تهران)

مدیر هنری: مجید عباسی
همکاران آماده‌سازی: نینا روزندی، زینب حیدری
ناظران تولید: سارنگ مؤید، میثم باقری
چاپ و صحافی: دارا
تیراژ: ۳۰۰ نسخه
چاپ اول: زمستان ۱۳۹۷، تهران
ناظر فنی چاپ: یوسف امیرکیان
حق چاپ و انتشار محفوظ و مخصوص نشر چشمه است.
هرگونه اقتباس و استفاده از این اثر، مشروط به دریافت اجازه‌ی کتبی ناشر است.

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۰۱۰-۰۰۰۵-۸

دفتر مرکزی نشر چشمه: تهران، اگر شمالی، تقاطع بزرگراه شهید گمنام، کوچه‌ی چهارم، پلاک ۲.
تلفن: ۸۸۳۳۳۶۰۰ — کتاب و نشر چشمه‌ی کریم خان: تهران، خیابان کریم خان زند، نیش میرزای
شیرازی، شماره‌ی ۱۰۷. تلفن: ۸۸۹۰۰۵۶۰۰ — کتاب فروشی نشر چشمه‌ی کورش: تهران، بزرگراه ستاری
شمال، نیش خیابان پیامبر مرکزی، مساحت: ۱۰۰ متر، دوش، طبقه‌ی پنجم، واحد ۴. تلفن: ۴۴۹۷۱۹۸۸ —
کتابفروشی نشر چشمه‌ی آرن: تهران، شهر قدس (غرب)، بلوار فرحزادی، نرسیده به بزرگراه نیایش، خیابان
حافظی، نیش خیابان فخرامقدم، مجتمع تجاری آرن، طبقه‌ی ۲. تلفن: ۷۵۹۳۵۴۵۵ — کتابفروشی
نشر چشمه‌ی وایزن: تهران، خیابان نیاوران (باهنر)، بعد از سه راهی (به سمت تجریش)، پلاک ۳۱۱. تلفن:
۲۶۸۵۴۱۳۵ — کتابفروشی نشر چشمه‌ی بابل: بابل، خیابان سرخس، در ورودی شیرینی‌سرای بابل. تلفن:
۳۲۴۷۶۵۷۱ (۰۱۱) — کتابفروشی نشر چشمه‌ی کارز: چران، مرکز شمالی، تقاطع بزرگراه شهید
گمنام، کوچه‌ی چهارم، پلاک ۲. — کتابفروشی نشر چشمه‌ی پریس: تهران، بان پاسداران، نیش گلستان
یکم، مجتمع پریس، طبقه‌ی دوم. تلفن: ۹۱۰۰۱۲۵۸ — کتابفروشی نشر چشمه‌ی مشهد: مشهد، در میدان
بلوار وکیل آباد، بین وکیل آباد ۱۸ و ۲۰ (بین هفت‌تیر و هنرستان)، پلاک ۸۶. تلفن: ۳۸۷۸۰۱۷ (۰۵۱) —
کتابفروشی نشر چشمه‌ی آفتاب: اراک، خیابان شهید بهشتی، سمرا آرامنه، خیابان کهنه‌کوی، پلاک ۶۷۸۴۵.
تلفن: ۳۲۲۳۶۶۰۸ (۰۸۶)

www.cheshmeh.ir

cheshmehpublication

cheshmehpublication

پخش کتاب چشمه: تلفن: ۷۷۷۸۸۵۰۲

فهرست

۹	پیش‌گفتار
۱۱	توماس مان؛ زندگی و هنر و وسعت گوناگون؟
۲۱	مرگ در ونیز
۲۸	هرمان هسه؛ در جست‌وجوی جهان
۳۹	گرگ بیابان
۴۳	ارنست یونگر؛ ستایشگر جنگ، انتقادگر جنگ
۴۸	بر فراز صخره‌های مرمر
۵۱	برتولت برشت؛ جهان آرمانی آقای ب. ب.
۵۷	چهار شعر
۶۳	الیزابت لانگ‌گسر؛ انسان بین دو قطب متضاد
۶۹	دو مخفیگاه
۷۴	اریش کستنر؛ احساس صادقانه، بیان ساده
۸۰	سفرهای گالیور
۸۲	ماری لونیزه کشنیس؛ جهان؛ مرغ آتش؟
۸۷	کودک چاق
۹۵	گوتتر آیش؛ طبیعت و مظاهر گوناگون آن
۹۹	سه شعر
۱۰۲	کارل کرلو؛ شعبده‌باز جهان خیال
۱۰۵	دو شعر
۱۰۷	ولفگانگ هیلدسهایمر؛ انسان؛ موجودی مضحک
۱۱۰	یک خرید کمی بزرگ
۱۱۳	هاینریش بل؛ اجتماع در آینه‌ی ادبیات
۱۲۴	چهره‌ی غمگین من

۱۳۲	هانس بندر؛ ثبت دقیق واقعیت
۱۳۶	گرگ‌ها باز می‌گردند
۱۴۳	ولف دیتریش اشنوره؛ گزارشگر رویدادهای زمانه
۱۴۷	فرار
۱۵۲	ولفگانگ برشرت؛ خانه‌ی صاعقه‌زده
۱۵۹	موش‌های صحرایی شب‌ها می‌خوانند
۱۶۳	زیگفرد لنتس؛ نظاره‌گر شکاک
۱۷۴	شب در هتل
۱۷۹	ماکس فون در گرون؛ جهان خاکستری، جهان کارگران
۱۸۲	حادثه‌ای نه‌چندان مهم
۱۹۱	گوئتر گراس؛ جهان در آینه‌ی شکلک‌ساز
۱۹۷	چهار دست‌ها
۲۰۵	مارتین االنه‌مته‌گن سادق
۲۱۲	شکایات؛ ورود ووش‌های من
۲۱۷	اووه یونزون؛ قدرت، سوءاستفاده از آن
۲۲۱	مجاز خروج از کسب
۲۲۴	هانس ماگنوس اتسنزبرگر؛ ما توده‌ها را سیر می‌گیرند؟
۲۲۸	دو شعر
۲۳۰	پاتریک زوسکیند؛ قدرت و سوءاستفاده از آن
۲۳۴	عطر
۲۳۸	هرتا مولر؛ ترس؛ درون‌مایه‌ی اصلی آثار
۲۴۴	قلب حیوانی
۲۵۰	نام‌نامه‌ی اشخاص و آثار
۲۵۳	کارنامه‌ی نویسنده‌ی کتاب

پیش‌گفتار

«نویسندگی حرف نیست، سر است.»

از زمانی که توماس آن این جمعی تأمل انگیز را نوشت، بیش از صد سال می‌گذرد. اما آیا امروز هم نویسندگی همین است؟ پاسخ چندان دشوار نیست. وقتی درست می‌اندیشیم، می‌بینیم نه تنها نفرین، بلکه بستن پرده نگاه نهنگ است و این تنها سرنوشت نویسندگان غربی نیست؛ در کشورهای جهان سوم هم این واقعیت کاملاً مصداق می‌یابد. اما آیا دشواری‌های گوناگون، نویسندگان را از ادای کار باز می‌دارد؟ — به گمان من نه! چنین اتفاقی هرگز نخواهد افتاد.

از این مقوله، که جای پرداختن به آن این جا نیست، می‌گذرم به بحث نکته در باب کتاب حاضر می‌پردازم:

این کتاب مجموعه‌ای است از بیست و دو مقاله‌ی تحقیقی درباره‌ی ادبیات ایران در قرن بیستم. از این مقالات، هجده مقاله به معرفی نویسندگان آن دوره می‌پردازد و تفسیر آثارشان می‌پردازد و چهار مقاله به شاعران آن دیار اختصاص دارد، آن هم به شاعرانی که آثارشان ممتازتر و شهرت‌شان — دست‌کم در کشورهای اروپایی — فراگیرتر است. اما دلیل این امتیاز چیست؟ — پنج تن از نویسندگانی که از آنان در این کتاب نام برده می‌شود، به دریافت جایزه‌ی نوبل در ادبیات توفیق یافته‌اند: توماس مان، هِرمان هسه، هاینریش بُل، گونتر گراس و هِرتا وِلر.

نخستین نویسنده‌ای که آثارش در این کتاب بررسی می‌شود، توماس مان (متولد ۱۸۷۵) و آخرین آنان هرتا مولر (متولد ۱۹۵۳) است. تقدم و تأخر نویسندگان دیگر نیز برحسب سال تولد آنان است.

این کتاب به معرفی نویسندگان و شاعران اتریشی و سوییسی (که آنان نیز آلمانی‌زبان‌اند) نمی‌پردازد. من اینان را پیش از این در اثر دیگری معرفی کرده‌ام.

در کتاب حاضر به همه‌ی آثار نویسندگان اشاره نمی‌شود، بلکه تنها آثاری که تا سال ۲۰۰۰ و حتی اندکی پس از آن انتشار یافته‌اند بررسی می‌شوند.

با دل‌تنگی بسیار بخش کتاب‌نامه را — که مآخذ آن بدون استثنا به زبان آلمانی بود — در کتاب حذف کردم، زیرا دسترسی به آن‌ها برای خوانندگان زبان‌دان نیز خالی از اشکال نیست. از این رو کتاب را به همین صورت در اختیار شما می‌گذارم و از بابت کاستی‌هایش بوزن می‌بخشیم.

تورج رهنما
پاییز ۱۳۹۵